

A box 45

(Børretzen, Berent)
Brev til en Ven, I
Anledning af ...s
udgivne Brude-Vers ...
Bergen 1791.

Universitetsbiblioteket i Bergen

Abox45

(Børretzen, Bernt)

Brev til en Ven

I Anledning

av

Bernt Børretzens

udgivne Brude = Vers,

fader

Kierlighed uden Briller.

Bergen. Trykt hos N. Dahl 1791.

525251

Min Herre!

De forlanger, at jeg uparlist vil give Dem mi-
ne Lanker tilkiende, og hvad jeg meener om B. Bör-
retzens udgivne Vers d. 1te December d. A., og
som hor til Opstift: Rierlighed uden Briller. —

De fordryer sandelig for meget, min Herre! — Da
jeg aldrig (som De veed) har sat min God paa de
Lærdes Gane, aldrig opvartet Muserne, men holdt
mig pent til mine Borgerlige Forretninger, som er
min Nærings' Dey, saa bliver det mig betenklig,

at hyldestgiore Dens Forlangende, og give mig av
med at bedanne en studeret og lerd Mands Arbejde.

Jeg kan langt fra ikke maale mine Indsigter
med Her Børretzens.— Wilde jeg være saa forsæn-
gelig, saa maatte det ske med Anstændighed og i
vedborlig Afstand, ret ligesom, naar man sætter en
Dansk Kobber-Skillings Værd imod en splinter nye
og usordervet fransk Louis d' Ohr; Thi alle veed
Dr. Børretzens skionne Indsigter, og, at Han er
Hiemme i alle Fag, i Theologie, Poesi, Astrono-
mie og andet meere som endes paa — i.—

At domme om en saadan Mands Verk, voer
jeg ikke, uden med Trygt, og for at efterkomme De-
res Begier! Det bliver altsaa i Ensfoldighed og vel-
meent, at jeg her ytrer Dem mine ringe Tanker om
E. Rierlighed uden Briller. Gersi maa jeg sige:

At

At Opstisten paa Verset (paa et enesse Ord noer)
er ikke Børretzens eget. — Den er laant.— Man
hår en Tragedie av den beklendte brave Wessel, hvis
Overstrik: Rierlighed uden Stromper.— Gaa
kiender ikke denne, og ved dens Indhold.— Skreb-
beren laante Stromperne til sic eget, og Dr. B.
Brillerne, til sin Ven Bryllup.— Nu, Herre Gud!
hvad Onde er verudi?— I Trang hilper man sig,
som man kan!— Bedre, at laane, end at stiele!
For denne lille Gejl fortiner B. noer ey saa meget
Bebreydelse, som for de mange ubevyede Udtyske og
ubeviste Udladelser udi Verset selv om og imod
Personer, ham og hans Poem gandse uvedkom-
mende.

Gaa meget mindre isoliver han i den Sag at
undskynde, som han er Theolog, og jeg tror, at
Hiertet en god Christen. Man kan lidt tilgive ham
meget av det, han har lader fremrage i Grude-Ver-

X 3

st,

sel, og det med en vis Grakhed (som skal være ham egen, naar han skriver enten om Levende eller Dode) ser siden han er lerd, og ved hvad han skylder Lovene, for ikke at sige Moraliteten.

Formodentlig hår De, min Herre! lagt Merke til, ligesom jeg: At B. tager sit Stos til Verset, av det som v. 28de Nov. næsleben blev gjort av en Anonymo til Hr. Nicolaj Nicolajsons Bryllup, og hvis Opstrik var: Bort Esterretning om Pitts Fader og hans Rikke. — Uden baade Brillen og Rikket kan man tydelig see, at B. vil til Heldis med Forsatteren, med Brudgommen og dennes Fader. Han maa uden Tvivl have gode og brugbare Vaaben, fra det bedste Rust-Kammer, og disse maas formodentlig, være hvasse og stærke, siden han begynder saa hidsig, og med Mod, som summer en Helt. Paa engang anfølger han tre, og hugger til alle Sider. — Dog troer jeg det Mobsatte.

Helten

Helten er ikke saa frystelig, som han larmier; Hans Vaaben ikke enten saa mange, eller saa dræbende, som de brage. — Skækken forsvinder strax naar Helten rykker nærmere. — Han skyder med lost Krudt!

Før hans veldige Haand vil der formodentlig ikke falde flere i denne Leyde, end fordom saldt for den udoselige Don Quixottes.

Før at være upartise, tale sandt og domme ret, som min Herre frøver av mig i denne Sag, bor jeg allersorst anmerke: Det første Børretzens Afvald feirer imod Forsatteren av Bryllups-Verset til Hr. N. Nicolajson. — Den første Salve, han giver, er yderste Dumhed; Og naar han den anden Gang brænder los; — hores Knaldet av Luther Usandhed. — Dette bor bepiises, og dersor ville M. Herre legge Merke til disse Ord (i Bs. Vers) om Forsatteren til hint. — Ordene hos B. ere disse:

Han

— — Han paa den lyse Dag
Saae Stierner baade for og bag.
Han med sit Øye har opdaget mere,
End du, min Læser! nogensinde seer! —

At see Stierner med den lyse Dag; er nok en
lille Smule tosset sagt, saaforen som B. ikke tror,
at Folk paa hans Ord vil lade sig sætte Briller
paa. — Enhver veed (indtil Skole-Vogen) at Ein-
gen indbefatter Unnelighed; dersor lader man ham
enten selv bruge sine Briller, eller pukle dem pent i
sit eget Brille-Huus, da de ere uforståne. — Over-
alt, saa har Forsatteren til hine Vers jo ingensieds
talt et Ord om Stierner! — Hvordes da B. kan
falde paa, at tale om Stierner, naar han vil sun-
ge om Briller, er ubegriveligt. — Dog!, jeg hør la-
det mig sige: at der skal være et Slags Dievstab
til, der undertiden oversalder visse Folk, og som de
Lærde kalder Digression. — Hvad dette er for noget

Tøy,

Tøy, veed jeg ille, og bor, sum læg Mand, und-
syldes, at jeg ille veed det. — At det spøger paa
Christi Krybbe den lyse Dag, (Kanske ogsaa den mor-
ke Nat) derom veed den heele Øye af tale. Kanske
Hr. Børritzen nogensinde har været for dette Spo-
gelse? — — eller kanske han, enten med eller uden
Briller, ved Dagens Anbrud har set Stiernen Ve-
nus, og derfra sluet, at man kunde see Stierner
paa den lyse Dag. — Eller maaske — dog, hvortil
nytter det at gieette? — Alrsagen bliver dog alligevel
en Hemmelighed; Derimod aabenbar Sandhed, at
B. gior Forsatteren Uret; thi, som sagt, taler han
ingensieds om Stierner, men fortæller ligesrem, hvad
Vilkander saae. — Og hvad saae han da? Ille
Stierner! — men Kierligheds-Guden — og der-
nest en Jomfrue.

Dette maae være nok til det forste. — Nu bor
jeg dernest bemærke videre i B-s Vers:

X 5

Han

Han med sit Øye har opdaget meer
End hvad — o. s. v.

Her fortæller han at yakes, jeg havde nær sagt:
Reent at avspies, da han fornærmer Sandheden.—
Kan Kierligheds-Guden ikke fornemmes i en allego-
riisk Forskand, og kan han ikke sees pöerice talt?—
Kan man ikke ligesåvel paa den lyse Dag, igienem
en Kikkert see en Tomfrue, som paa lys Dag uden
Kikkert see et udsværende Menneske at gaae fra et
paa andet Verkhuus? — Intet vissere. — Beviis for-
drer Hr. B. — Til Eienesie! Hr. Börritzen er jo, med
Tilladelse! givt? — har Kone og Børn? — Jeg gad
være, om han ikke (endstikende det var i Skolegan-
gen og for nogle Aar siden) allegorice talt, saae
Kierligheds-Guden, forinden denne saarede ham med
sin avgjorende Pril? — og om hans Kiereste enen
altid gik med dække Ansigt, som huine Orientens
Slisne, eller han avgjorde sin formale Paag

udi

udi Mørke? — Da det første nu ikke er Brug hos
os her i Norden, og det sidste er ikke at tænke sig,
saa vil jeg trøe, han tilstaaer Forskatteren Met:

At han med Øjet ej opdaget meer,
End hvad Hr. B. har set, og hvad hver anden seer.

Endstikende jeg tykkes, at B. virkelig har gjort
Forskatteren av Nicolajisens B. Vers Uret (hvilket
kunde avsones med, at staae udi Litteraturens Gaber
Stok for en soye Liid) saa synes mig dog, at hans
Udsald imod Hr. Nicolajison og dennes værdige Far-
der er yderlig grov. — Med hvilken uhørt Dristighed
synger han ikke i Brude-Verset til S. T. Schiel-
drup og Brud?

Selv rose først hans bon Esprit;

(Jeg trøer der er en Æsgn deri)

At han, som andre Unge, ej var gal;

(Hvo veed, maaskee, han det end blive skal.) o. s. v.

Jeg

get mindre forringe dem, som de udsendes fra en Børritzen, og selv ere de begge besudén Publico beklendte for længe siden fra den fordeelagtige Side.— At slige Udtrykke: Dreng — Knøs — o. s. v. ere ubehagelige, og vidne om en slet Opdragelse, at de robe ikke den bedste Tænkemaade, at de forraade et sort Hjerte og Skabe Fordom imod den, som udosler dem, tilslaae alle veltænkle og dydige Mennester

Jeg holder sor, at det havde klædet Hr. B. bedre, (som en Mand, der besidder Lærdom, har Opdragelse, er givet en Glok unge Born i Hænde at underviise i Guds Frygt og holde til Dyd og Sædighed, og som besuden fra Byens offentlige Tale-Stohle forelese os mange vakkre Sentenzer,) at han havde tale i en anden Tone, med bedre Hjerte og i mildere Udtrykke.— Dette tror jeg skulle have klædet Hr. B. bedre.

Til sidst

Til sidst maa jeg bemærke: At B. laster Hr. Nicolajson, fordi han valgte den Jomfrue til Kone; som han havde seet igennem Kikkerten, og som siges i Es-terretningen at være ham bestemt af Mad. Fortuna selv, hvis Ord ere disse:

Hos jer begge to

Jeg siebse leve vil og hde,

Jeg selv jer sammenbindet.

Hvad Marsag han dertil har have, indsees ikke saa let. Man kunde nogen fristes til at tænke: Enten maa B. ville have haft Hr. Nicolai viet til en anden Jomfrue, eller Jomfruen viet til en anden Mand; thi man seer ingen sandsynlig Marsag, hvorfor han irrer saa meget over, at han tager siden, som sagt, den Jomfrue til Kone, som han forhen har seet — — At lade sig vie paa Lykke og Froemme til den, man aldrig har seet, forend ved Brude-Skammelsen, forsienede visi Daarekisten til Helnonning.

Endelig

Endelig lader det (syldes mig) ligesom at Hr. B.
vil have den Mode indført herefter: At det smukke Kion
for Fremtiden skal belyse til Mandfolkene.— Slutte
dette være hans ramme Alvor, da ønsker jeg hans
brave. Kunne at overleve ham! thi ellers frygter jeg
for, at hans Skibne vil blive, som Croesi siges at
være i Gehenna.

Her ere da mine Lanter, min Herre! hvorvidé
jeg hør tilfredsstillet Dem og syldesigordt Deres For-
langende, maa staaz verhen! Simidertid forsikred op-
rigtig, at jeg er

aldeles

Deres hengfyne

Anonymus.

